

Department
for Environment
Food & Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ymgynghoriad ar y Cynllun Rheoli Pysgodfa arfaethedig ar gyfer Draenogiaid Môr

Dyddiad: Gorffennaf 2023

© Hawlfraint y Goron 2023

Trwyddedir yr wybodaeth hon o dan Drwydded Llywodraeth Agored f3.0. I weld y drwydded, hon ewch i www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.gov.uk/government/publications

Dylid anfon unrhyw ymholiad ynghylch y cyhoeddiad hwn atom yn:
FMPconsultations@defra.gov.uk

Cynnwys

Cyflwyniad	4
Cefndir: Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd.....	5
Pam ydym yn cyhoeddi Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd?	5
Beth yw FMPs?	6
Sut mae FMPs yn gweithio	6
Dull gweithredu ar gyfer datblygu'r FMPs.....	8
Crynodeb o'r FMP Draenogiaid Môr	9
Tystiolaeth	9
Nodau ar gyfer rheoli pysgodfeydd draenogiaid môr	10
Rhoi ar waith.....	12
Casgliad	13
Asesiad Amgylcheddol Strategol	13
Beth yw'r Adroddiad Amgylcheddol a sut cafodd ei ddatblygu	13
Crynodeb o Adroddiad Amgylcheddol Draenogiaid Môr.....	14
Asesiadau Effaith Rheoleiddiol	15
Cymru.....	15
Lloegr	16
Sut mae ymateb i'r ymgynghori hwn	16
Hyd yr ymgynghoriad.....	16
Ymatebion	16
Gwybodaeth am Gyfrinachedd a Diogelu Data	17
Cwestiynau'r Ymgynghoriad	18
Ymholiadau.....	188

Cyflwyniad

Mae gan y Deyrnas Unedig rai o'r adnoddau bwyd môr gwyllt gorau yn y byd. Mae ein stociau pysgod yn ased cyhoeddus sy'n cynhyrchu bwyd ac yn creu swyddi mewn diwydiant sydd ag ymdeimlad cryf o hunaniaeth a balchder yn eu cymunedau. Mae'r stociau pysgod hyn yn rhan hanfodol o'n hecosystemau morol hefyd.

Mae llawer o'n stociau pysgod dan bwysau o ganlyniad i bysgota a'r newid yn yr hinsawdd. Gall pysgota hefyd effeithio ar ein hecosystem, er enghraifft drwy sgil-ddalfa ddamweiniol neu drwy effaith offer pysgota ar wely'r môr. Felly, mae'n bwysig ystyried effeithiau cadarnhaol a negyddol pysgota fel rhan o'n gwaith rheoli cyffredinol ar yr amgylchedd morol.

Mae Defra a Llywodraeth Cymru wedi nodi eu cynlluniau ar gyfer diogelu ein hamgylchedd yn y dyfodol. Cyhoeddodd Defra ei [Gynllun Gwella Amgylcheddol 2023](#) sy'n gosod cynllun ar gyfer degawd o gyflawni gyda chamau gweithredu wedi'u harwain gan dargedau, sy'n anelu at adael ein hamgylchedd mewn gwell cyflwr na phan wnaethom ei etifeddu. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru [Ddeddf yr Amgylchedd \(Cymru\) 2016](#) sy'n darparu fframwaith iteraidd i sicrhau bod rheoli ein hadnoddau naturiol yn gynaliadwy yn ystyriaeth graidd wrth wneud penderfyniadau. Mae'r angen i fabwysiadu dull newydd, mwy integredig o reoli adnoddau naturiol Cymru er mwyn sicrhau cynaliadwyedd hirdymor yn rhan annatod o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru).

Mae'r [Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd](#) yn nodi sut bydd awdurdodau polisi pysgodfeydd y DU (Defra a'r gweinyddiaethau datganoledig yng Nghymru, Gogledd Iwerddon a'r Alban) yn paratoi ac yn cyhoeddi 43 o Gynlluniau Rheoli Pysgodfeydd (FMPs) erbyn 2028. Bydd y cynlluniau'n dwyn ynghyd y dystiolaeth am gyflwr y stociau ac yn nodi'r mesurau a'r camau gweithredu sy'n angenrheidiol i wella'r sylfaen dystiolaeth, ac i reoli ein pysgodfeydd mewn ffordd gynaliadwy. Bydd polisiâu mewn Cynllun Rheoli Pysgodfa yn nodi'r camau gweithredu tymor byr a'r weledigaeth tymor hirach ar gyfer rheoli'r bysgodfa. Rhaid i'r cynlluniau hefyd ystyried rhwymedigaethau cyfreithiol ehangach perthnasol, gan gynnwys yr egwyddorion amgylcheddol o dan [Ddeddf yr Amgylchedd 2021](#) a'r angen am asesiad amgylcheddol strategol o dan [Reoliadau Asesiadau Amgylcheddol o Gynlluniau a Rhaglenni 2004](#) (Rheoliadau Asesiad Amgylcheddol Strategol 2004).

Mae Defra a Llywodraeth Cymru wedi dysgu gwersi o'r Polisi Pysgodfeydd Cyffredin ac wedi cydnabod awydd cryf y diwydiant pysgota i ysgwyddo rhagor o gyfrifoldeb dros reoli eu pysgodfeydd.

Mae ein dau FMP cyntaf ar y cyd – Cregyn y Brenin a Draenogiaid Môr wedi cael eu datblygu drwy ymgynghoriad agos â'n Cyrff Hyd Braich (ALBs), partneriaid cyflawni, pysgotwyr a rhanddeiliaid ehangach.

Cynllun Rheoli Pysgodfa Draenogiaid Môr

Mae'r Cynllun Rheoli Pysgodfa (FMP) arfaethedig ar gyfer Draenogiaid Môr yn cynnwys dyfroedd Cymru a Lloegr.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn gofyn am eich barn ar y canlynol:

- FMP Draenogiaid Môr fel sy'n ofynnol o dan Atodlen 1, Rhan 3 o Ddeddf Pysgodfeydd 2020 (y Ddeddf); a baratowyd gan Defra ar y cyd â Llywodraeth Cymru ac a gefnogir gan Policy Lab;
- Adroddiad Amgylcheddol drafft Draenogiaid Môr sy'n disgrifio effeithiau amgylcheddol tebygol yr FMP, fel sy'n ofynnol o dan Reoliadau Asesiadau Amgylcheddol o Gynlluniau a Rhaglenni 2004. Cafodd hwn ei ddrafftio gan Defra ar y cyd â Llywodraeth Cymru.

Bydd Defra a Llywodraeth Cymru yn paratoi asesiadau o'r effaith economaidd wrth roi'r FMPs ar waith (gweler yr adran Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn nes ymlaen). Mae Defra wedi cynhyrchu asesiad effaith rheoleiddiol de minimis lefel uchel i gyd-fynd â'r ymgynghoriad hwn. Byddem yn croesawu tystiolaeth economaidd ychwanegol i gynhyrchu asesiadau llawn ar gyfer cyhoeddiad yr FMP terfynol.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn arbennig o berthnasol i'r canlynol:

- Unigolion, grwpiau neu fusnesau sy'n ymwneud â'r sectorau pysgota, bwyd môr neu ddyframaethu, gan gynnwys unigolion, grwpiau neu fusnesau o'r tu allan i'r DU sy'n pysgota yn nyfroedd y DU
- Unigolion, grwpiau neu fusnesau eraill sy'n defnyddio'r môr, er enghraifft diwydiannau morol fel ynni adnewyddadwy ar y môr a chyrrff hwylio
- Grwpiau buddiant cenedlaethol a lleol fel cyrrff anllywodraethol amgylcheddol a hamdden, a ffederasiynau'r diwydiant

Cynhelir ymgynghoriadau ar yr FMP drafft arall ar y cyd (gweler uchod) a phedwar FMP arall gan Defra, a'u Hadroddiadau Amgylcheddol, ar yr un pryd.

Cefndir: Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd

Pam ydym yn cyhoeddi Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd?

Yn rhyngwladol, ystyrir mai Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd (FMPs) yw'r ffordd orau o reoli pysgodfeydd. Mae gadael yr UE yn golygu nad yw'r DU bellach yn rhwym wrth y Polisi Pysgodfeydd Cyffredin ac mae ganddi gyfle i ailystyried y ffordd orau o reoli pysgodfeydd gwerthfawr ac amrywiol y DU. Mae parhau i hybu pysgota cynaliadwy a mabwysiadu mesurau rheoli i ailadeiladu a chynnal stociau yn y tymor hir yn ganolog i'r gwaith rheoli yn dyfodol. Mae nod 6 y Cynllun Gwella Amgylcheddol hefyd yn nodi pwysigrwydd FMPs i bysgodfeydd yn Lloegr drwy reoli'r gwaith o gynaeafu stociau mewn modd cynaliadwy a chefnogi'r gwaith o gyflawni'r amcanion priodol yn Strategaeth Forol y DU.

Mae cyhoeddi FMPs yn unol â Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 gan eu bod yn darparu dull mwy integredig o reoli ein stociau pysgod er mwyn sicrhau cynaliadwyedd hirdymor.

Mae'r [Papur Gwyn ar Bysgodfeydd, Pysgodfeydd Cynaliadwy ar gyfer Cenedlaethau'r Dyfodol, 2018](#) yn nodi ymrwymiad y DU i ail-siapio'r gwaith o reoli pysgodfeydd ar ôl i ni ymadael â'r UE. Mae'r Ddeddf yn darparu strwythur cyfreithiol rwydol i ddiogelu ac adfer

stociau, i gefnogi diwydiant pysgota cynaliadwy, ac i ddiogelu'r amgylchedd. Mae'n nodi amcanion clir i ddarparu'r sail y bydd awdurdodau polisi pysgodfeydd pob un o bedwar Gweinyddiaeth y DU yn rheoli eu pysgodfeydd yn ei herbyn, ac ymrwymiad i ddatblygu FMPs. Ymhelaethwyd ar yr ymrwymiad hwn yn y Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2022 sy'n cynnwys rhestr o 43 FMP, gan nodi'r awdurdod arweiniol, y stociau dan sylw ac amserlen cyhoeddi. Drwy ein hymrwymiad i FMPs yn y Ddeddf, byddwn yn diwygio ac yn ailddiffinio ein gwaith o reoli pysgodfeydd domestig.

Beth yw FMPs?

Mae Cynllun Rheoli Pysgodfa (FMP) yn gynllun gweithredu seiliedig ar dystiolaeth sy'n nodi'r camau gweithredu tymor byr a'r weledigaeth tymor hirach sydd eu hangen i sicrhau pysgodfeydd cynaliadwy. Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i bob FMP amlinellu polisiau sydd wedi'u cynllunio i adfer y stociau i lefelau cynaliadwy, neu i'w cadw ar lefelau cynaliadwy. Bydd pob cynllun yn nodi gweledigaeth a nodau ar gyfer y pysgodfeydd targed, ynghyd â'r polisiau a'r ymyriadau rheoli sy'n angenrheidiol i gyflawni'r nodau hyn yn y tymor byr. Bydd y cynlluniau'n berthnasol i bawb sy'n dal pysgod yn y stociau targed, a hynny yn y sectorau masnachol neu hamdden. Wedi'i ddatblygu mewn ffordd gydweithredol a thryloyw, y nod yw sicrhau bod FMPs yn berthnasol i'r bysgodfa neu'r pysgodfeydd, ac yn cefnogi dull mwy ymarferol a hyblyg o reoli pysgodfeydd wedi'i deilwra i rywogaethau, lleoliadau a gweithgareddau pysgota.

Gall FMPs hefyd fynd i'r afael â materion amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol ehangach a, lle bo hynny'n briodol, gallant gynnwys elfennau sy'n mynd y tu hwnt i ofynion statudol y Ddeddf. Mae'r Cynllun Gwella Amgylcheddol yn nodi y bydd y cynlluniau hyn yn hybu detholedd, yn lleihau effeithiau negyddol ar yr ecosystem, ac yn helpu i adfer stociau. Yng Nghymru, bydd y cynlluniau'n helpu i gefnogi'r gwaith o gyflawni nodau [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#).

Sut mae FMPs yn gweithio

Bydd pob FMP yn amlinellu nodau a'r camau gweithredu sydd eu hangen i sicrhau pysgodfeydd cynaliadwy. Bydd y dull gweithredu sydd ei angen yn dibynnu ar y nodau sy'n cael eu hamlinellu ym mhob cynllun, lefel ein dealltwriaeth a'n tystiolaeth, yn ogystal â natur y stociau a'r pysgodfeydd. Er y bydd pob FMP yn canolbwyntio ar stociau penodol, bydd hefyd yn bwysig sicrhau eu bod yn gweithio gyda'i gilydd ac yn cydnabod anghenion rheoli pysgotwyr, neu randdeiliaid sy'n pysgota stociau sy'n cael sylw mewn mwy nag un FMP. Er mwyn cael effaith ar sut mae pysgodfeydd yn cael eu rheoli, bydd angen rhoi'r FMPs ar waith.

Mae pysgodfeydd yn gymhwysedd datganoledig, sy'n cael ei reoli ar hyn o bryd gan bob gweinyddiaeth drwy gyfuniad o reoleiddio (Cyfraith yr UE a ddargedwir, a chyfraith ddomestig gan gynnwys offerynnau statudol), is-ddeddfau, amodau trwydded a mesurau gwirfoddol. Mewn rhai achosion, efallai y bydd y fframwaith rheoli hwn yn dal yn briodol, am y tro o leiaf. Mewn achosion eraill, efallai y bydd angen i'r drefn reoli newid. Gallai hyn olygu y bydd angen newid y gyfraith, yr is-ddeddfau neu amodau'r drwydded. Neu mewn rhai achosion, bydd angen cyflwyno mesurau rheoli newydd, naill ai drwy'r gyfraith, is-ddeddfau, amodau trwydded neu fesurau gwirfoddol. Lle bo'n briodol, bydd cynhelir

trafodaethau ac ymgynghoriadau penodol ar fesurau i roi camau gweithredu'r FMPs ar waith.

Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i Awdurdodau Pysgodfeydd Cenedlaethol (Defra a'r Sefydliad Rheoli Morol ar gyfer Lloegr, Llywodraeth Cymru ar gyfer Cymru) weithredu'n unol â'r polisïau a nodir yn y cynlluniau. Er nad yw Awdurdodau Pysgodfeydd a Chadwraeth y Glannau o amgylch Lloegr yn awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol at ddibenion y Ddeddf, byddant yn cydweithio ar y gweithredu ac efallai y byddant yn rhwym wrth unrhyw ddeddfwriaeth a fabwysiedir i roi'r cynlluniau ar waith os yw'n cynnwys eu hawdurdodaeth.

Un o nodweddion allweddol FMPs yw bod modd eu haddasu. Bydd y camau gweithredu sy'n ofynnol i roi'r FMPs ar waith, ac yn wir yr FMPs eu hunain, yn ailadrodd ac yn adeiladu dros amser; mae hyn yn arbennig o bwysig lle mae angen inni gasglu tystiolaeth ychwanegol i lywio'r gwaith o ddatblygu mesurau rheoli. Mae pob un o'r FMPs drafft yn nodi ystod o gamau gweithredu tymor byr a thymor hirach. Felly, bydd rhaglen dreigl o weithredu yn ystod oes yr FMPs. Bydd yn cymryd peth amser i weld manteision o ran gwella cynaliadwyedd stociau a physgodfeydd sy'n cael sylw yn yr FMPs.

Rhaid adolygu pob FMP o fewn chwe blynedd i'w gyhoeddi, neu'n gynt os oes angen. Hefyd gellir disodli neu ddiwygio FMP ar unrhyw adeg yn dilyn ymgynghoriad. Mae'r prosesau hyn yn ei gwneud yn bosibl diweddarau ac addasu'r cynllun wrth i wybodaeth a thystiolaeth wella, wrth i fesurau rheoli ddod i rym, ac wrth i bethau newid.

Rydym yn awyddus i barhau â'r dull cydweithredol a thryloyw a ddefnyddiwyd i ddatblygu FMPs yn ystod y camau gweithredu ac adolygu. Rydym yn awyddus i glywed gan bysgotwyr a rhanddeiliaid ynghylch sut i sicrhau cyfranogiad llwyddiannus mewn FMPs yn y dyfodol drwy'r ymgynghoriad hwn.

FMPs a Gwladwriaethau arfordirol eraill

Er bod gan y DU, fel Gwladwriaeth arfordirol annibynnol, ymreolaeth reoleiddiol i reoli ein pysgodfeydd, mae'r DU wedi ymrwymo i weithio gyda phartneriaid sy'n Wladwriaethau arfordirol eraill i sicrhau bod adnoddau pysgodfeydd a rennir yn cael eu rheoli'n gynaliadwy. Cafodd yr ymrwymiad hwn ei gadarnhau yn y Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd. Drwy ymgynghoriadau pysgodfeydd blynyddol â'r UE a Gwladwriaethau arfordirol eraill, a thrafodaethau mewn fforymau amlochrog a dwyochrog eraill, fel sefydliadau rheoli pysgodfeydd rhanbarthol neu'r Pwyllgor Arbenigol ar Bysgodfeydd a sefydlwyd o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu, bydd y DU yn mynd ati i gyflawni neu gyfrannu at gyflawni'r amcanion o ran pysgodfeydd yn y Ddeddf.

Bydd ein FMPs yn amlinellu fframwaith hirdymor o bolisïau a mesurau i reoli gweithgarwch pysgota er mwyn sicrhau cynaliadwyedd stociau, ac amgylchedd morol iach. Lle bo'n briodol, bydd hyn yn sail i'r dull gweithredu ar gyfer datblygu strategaethau aml-flwyddyn ar gyfer cadw a rheoli stociau a rennir sy'n cael eu cynnig gan y DU a'r UE o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu, ac unrhyw gynlluniau hirdymor tebyg gyda Gwladwriaethau arfordirol eraill. Mae'n bosibl y bydd ein FMPs hefyd yn cael eu diweddarau i adlewyrchu unrhyw gytundebau sy'n cael eu negodi yn y strategaethau rhyngwladol hyn.

Bydd yr holl fesurau rheoleiddio i roi'r FMPs ar waith yn rhwymo'r holl gychod sy'n pysgota yn nyfroedd y DU. O dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu, rhaid i unrhyw fesurau sydd i'w cymhwyso i gychod yr UE sy'n pysgota yn nyfroedd y DU fod yn seiliedig ar y dystiolaeth orau sydd ar gael a'u cymhwyso i longau'r UE a'r DU. Hefyd, rhaid i'r DU roi gwybod yn ffurfiol i'r UE am unrhyw newidiadau i fesurau rheoli pysgodfeydd sy'n debygol o effeithio ar gychod yr UE. Bydd Defra hefyd yn sicrhau bod Gwladwriaethau eraill y bydd mesurau a gyflwynir drwy'r FMPs yn effeithio arnynt yn cael eu hysbysu'n briodol.

Dull gweithredu ar gyfer datblygu'r FMPs

Roedd gweinyddiaethau'r DU wedi casglu tystiolaeth a chyfarfod â rhanddeiliaid pysgota a rhanddeiliaid eraill yn 2020 i ystyried pa stociau a physgodfeydd y dylid eu blaenoriaethu yn y Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd. Cytunodd Defra a Llywodraeth Cymru i flaenoriaethu FMPs ar y cyd ar gyfer Cregyn y Brenin a Draenogiaid Môr, i'w cyhoeddi yn 2023.

Mae draenogiaid môr yn stoc ddi-gwota, heb fod yn ddarostyngedig i Ddalfa Fwyaf a Ganiateir. Mae stociau di-gwota yn aml yn rhywogaethau gwerthfawr iawn, agored i niwed o bosibl, sy'n gyfyngedig o ran data. Cyfyngedig yw'r data sydd gennym ar stociau di-gwota, a rheolaeth gyfyngedig, felly nid ydym yn gallu asesu'n gywir lefelau iechyd a chynaliadwyedd yr holl stociau di-gwota sy'n cael eu targedu yn nyfroedd Cymru a Lloegr. Mae'r Ddeddf yn nodi'r amcan rhagofalus lle nad yw absenoldeb gwybodaeth wyddonol ddigonol yn cael ei ddefnyddio i gyfiawnhau gohirio neu fethu cymryd mesurau rheoli i warchod rhywogaethau targed, rhywogaethau cysylltiedig neu ddibynnol, rhywogaethau nad ydynt yn rhai targed, neu eu hamgylchedd.

Yn bwysig, mae'r diwydiant pysgota wedi cydnabod y materion hyn hefyd ac wedi bod yn awyddus i roi gwell prosesau rheoli ar waith i sicrhau cynaliadwyedd hirdymor y stociau. Un o'r prif geisiadau gan y diwydiant pysgota ar ôl ymadael â'r UE oedd gweithio'n agosach gyda phrosesau rheoli pysgodfeydd gyda'r bwriad o symud dros amser i 'gydreoli'. Bydd yn cymryd peth amser i'r llywodraeth, rheoleiddwyr, pysgotwyr a rhanddeiliaid ehangach addasu i alluogi cydreoli, sy'n golygu ysgwyddo cyfrifoldeb ar y cyd dros osod nodau a chyflawni camau gweithredu.

Cafodd yr uchelgais ar gyfer gweithio'n agosach mewn partneriaeth ei chydabod yn y Papur Gwyn ar Bysgodfeydd yn 2018, ac yn dilyn hynny roedd y Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd yn nodi'r weledigaeth y dylai'r diwydiant chwarae mwy o ran yn y gwaith o reoli pysgodfeydd. Er mwyn cefnogi'r uchelgais hon a chydabod nad oes glasbrint ar gyfer datblygu FMPs, yn enwedig ar gyfer pysgodfeydd mor gymhleth ag y rhai sy'n bodoli ledled y DU, mae ein FMPs wedi treialu dulliau gwahanol. Mae amrywiaeth o sefydliadau a grwpiau wedi arwain y gwaith o ddatblygu'r FMPs cyntaf, gan fabwysiadu gwahanol ddulliau o ymgysylltu'n ehangach wrth eu datblygu. O ganlyniad, er bod pob FMP wedi'i gynllunio i fodloni'r gofynion cyfreithiol a nodir yn y Ddeddf, mae pob un yn edrych yn wahanol. Rydym yn ceisio adborth drwy'r ymgynghoriad hwn ar y gwahanol brosesau ymgysylltu i ddylanwadu ar y gwaith o ddatblygu'r rhain a chynlluniau eraill mewn camau yn y dyfodol, a'n polisi yn y dyfodol.

I gefnogi'r gwaith o ddatblygu FMPs, mae safbwyntiau'r diwydiant a phartïon eraill sydd â buddiant wedi cael eu casglu drwy gyfres o ymweliadau arfordirol, cyfarfodydd ac ymgysylltu ar-lein. Mae'r rhain wedi cael eu defnyddio i ddylanwadu ar gynnwys yr FMPs

ac i nodi'r camau gweithredu a'r mesurau sydd â'r mwyaf o gefnogaeth, yn ogystal â nodi'r rhai y gellir eu datblygu'n gyflym a'r rhai y mae angen eu hystyried ymhellach. Mae'r ymgynghoriad yn gyfle i geisio safbwyntiau ehangach ar allbwn y broses hon. Bydd ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu dadansoddi a'u defnyddio i ddylanwadu ar unrhyw newidiadau i'r FMPs drafft cyn cyhoeddi'r cynlluniau terfynol.

Crynodeb o'r FMP Draenogiaid Môr

Mae'r FMP hwn yn berthnasol i ddraenogiaid môr Ewropeaidd (*Dicentrarchus labrax*) yn nyfroedd Cymru a Lloegr, sy'n cyfrannu'n ddiwylliannol, yn gymdeithasol ac yn economaidd at gymunedau arfordirol drwy, er enghraifft, cyflogaeth a buddiannau pysgota hamdden. Fodd bynnag, roedd cyfuniad o orbysgota a chryfder dosbarth blwyddyn gwael (nifer yr unigolion sy'n silio bob blwyddyn) wedi arwain at ostyngiad sydyn yn lefelau stoc draenogiaid môr o 2010 ymlaen. Mewn ymateb, cafodd dull rheoli ar y cyd rhwng y DU a'r UE ei roi ar waith yn 2015, sydd wedi cael ei ddiwygio'n flynyddol. Mae'r mesurau hyn yn cynnwys Maint Cyfeirio Cadwraethol Lleiaf, awdurdodiadau domestig sy'n ofynnol i bysgota am ddraenogiaid môr, cau dyfroedd yn dymhorol ar gyfer pysgotwyr masnachol a hamdden, terfynau dalfa/sgil-ddalfa ar gyfer pysgotwyr masnachol a hamdden, a dim ond tri math o offer a ganiateir ar gyfer dal draenogiaid môr.

Ers cyflwyno'r mesurau hyn yn 2015, bu cynnydd sylweddol mewn biomas stoc silio. Er bod recriwtio'n dal yn isel, ar hyn o bryd mae draenogiaid môr yn cael eu pysgota o fewn terfynau cynaliadwy sy'n cyd-fynd â chynghor Cyngor Rhyngwladol Archwilio'r Môr. Mae'r FMP hwn yn nodi map trywydd ar gyfer rheoli draenogiaid môr yn nyfroedd Cymru a Lloegr yn y dyfodol er mwyn sicrhau bod stociau'n cael eu cynnal ar lefelau cynaliadwy, a bod y cymunedau sy'n dibynnu ar fuddion pysgota draenogiaid môr yn gallu eu gwireddu.

Cafodd y gwaith ymgysylltu â rhanddeiliaid ac o gyd-ddylunio'r FMP Draenogiaid Môr ei hwyluso gan Policy Lab, tîm amlddisgyblaethol o lunwyr polisi, dylunwyr ac ymchwilyr yn yr Adran Addysg. Defnyddiodd Policy Lab ddull cymysg, cydweithredol, gan ymgysylltu â dros 1,400 o randdeiliaid draenogiaid môr ledled Cymru a Lloegr drwy gyfweiliadau, dadleuon ar-lein, ymweliadau â phorthladdoedd, gweithdai ac arolygon i gyd-ddylunio set o atebion posibl ar gyfer rheoli draenogiaid môr. Cyflwynodd Policy Lab ganlyniadau ei ymarfer helaeth i Defra a Llywodraeth Cymru ar ddechrau 2023. Roedd y gwaith hwn wedi dylanwadu ar y gwaith o ddrafftio'r FMP Draenogiaid Môr, ochr yn ochr â ffrwd waith dystiolaeth gyfochrog (gyda phrosiect synthesis dystiolaeth annibynnol dan arweiniad Prifysgol Bournemouth, yn ogystal â chyfraniadau gan Gyrrff Hyd Braich) a chynghor cadwraeth gan Natural England, y Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur a Cyfoeth Naturiol Cymru.

Oes gennych unrhyw sylwadau ar y broses o ddatblygu'r FMP Draenogiaid Môr?

Tystiolaeth

Mae'r FMP hwn wedi cael ei ddatblygu ar sail y dystiolaeth fiolegol, gymdeithasol ac economaidd gyfredol sydd ar gael ar hanes bywyd, asesiadau stoc ac arferion pysgota a rheoli draenogiaid môr.

Mae gan ddraenogiaid môr gylch bywyd cymhleth, gyda chyfnod larfa eigionol, y rhai ifanc wedyn yn meddiannu tir meithrin mewn ardaloedd ger y glannau, cyn mudo allan i ymuno â'r boblogaeth oedolion. Mae draenogiaid môr wedi'u dosbarthu ar draws gogledd-ddwyrain yr Iwerydd ac o amgylch holl ddyfroedd y DU, ond mae'r niferoedd yn amrywio rhwng ardaloedd a thymhorau. Mae tua 99% o'r draenogiaid môr sy'n cael eu glanio yn holl ddyfroedd y DU yn cael eu glanio yn ardal yr FMP. Mae'r rhan fwyaf o laniadau draenogiaid môr masnachol gan gychod yn y DU yn cael eu dal gan gychod o Loegr (82%-90% o'r glaniadau rhwng 2016 a 2021), a chychod o Gymru sy'n glanio'r rhan fwyaf o'r gweddill. Mae cychod yn defnyddio offer pysgota bachyn a lein (ffunen bysgota) yn bennaf, ac yna'n cael sgil-ddalfeydd gyda rhwydi gosod a threillrwydi dyfnforol. Mae draenogiaid môr hefyd yn rhywogaethau targed pwysig ar gyfer pysgodfeydd hamdden. Amcangyfrifir bod dalfeydd hamdden ar gyfer yr holl wledydd sy'n ecsbloetio'r stoc ogleddol yn cyfrif am tua 27% o'r holl ddalfeydd.

Mae Cyngor Rhyngwladol Archwilio'r Môr yn darparu cyngor dalfeydd blynyddol ar gyfleoedd pysgota ar gyfer y stoc ogleddol o ddraenogiaid môr sy'n berthnasol i'r FMP hwn. Mae'r model asesu sy'n cwmpasu'r stoc ogleddol yn cael ei drin fel Categori 1, gydag asesiad dadansoddol llawn a rhagolwg. Fodd bynnag, mae bylchau yn y dystiolaeth o hyd. Mae'r rhain yn cynnwys data cyfyngedig wedi'i gasglu ar waredu a dalfeydd hamdden, a dealltwriaeth gyfyngedig o recriwtio a strwythur stoc draenogiaid môr i helpu i wella amcangyfrifon asesiadau stoc. Bydd gwella'r sylfaen dystiolaeth ar bwysigrwydd cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd pysgota draenogiaid môr i gymunedau arfordirol lleol, yn ogystal â lefelau cydymffurfio ac effeithiau pysgota ar yr amgylchedd ehangach, hefyd yn cefnogi'r cynnydd tuag at reoli pysgodfeydd draenogiaid môr yn fwy cynaliadwy.

Beth yw eich barn ar y dystiolaeth a gyflwynwyd am gyflwr presennol stociau draenogiaid môr yn nyfroedd Cymru a Lloegr, ac a allwch ddarparu unrhyw dystiolaeth arall sy'n cefnogi neu'n wahanol i'n dystiolaeth ni?

Nodau ar gyfer rheoli pysgodfeydd draenogiaid môr

Er mwyn sicrhau bod stociau draenogiaid môr yn cael eu rheoli'n effeithiol yn nyfroedd Cymru a Lloegr dros y chwe blynedd nesaf, mae'r FMP Draenogiaid Môr yn nodi naw nod sy'n canolbwyntio ar flaenoriaethau rheoli domestig. Sef:

1. Strwythurau ymgysylltu â rhanddeiliaid cynhwysol i lywio'r gwaith o reoli'r bysgodfa draenogiaid môr
2. Mynediad teg i'r bysgodfa draenogiaid môr fasnachol, gan flaenoriaethu cynaliadwyedd stociau
3. Lleihau faint o sgil-ddalfeydd sy'n cael eu gwaredu os yw'r cyfraddau goroesi'n isel
4. Hybu a hwyluso cydymffurfedd llawn â rheoliadau draenogiaid môr
5. Cynyddu manteision pysgota draenogiaid môr i gymunedau arfordirol lleol
6. Cynaeafu stociau draenogiaid môr yn gynaliadwy yn unol â chyingor gwyddonol
7. Diogelu draenogiaid môr ifanc a draenogiaid môr sy'n silio
8. Lleihau effaith pysgota draenogiaid môr ar yr ecosystem forol ehangach
9. Lliniaru ac addasu i effaith y newid yn yr hinsawdd ar bysgota draenogiaid môr

Er bod llawer o ryngweithio, synergedd a thensiynau cymhleth rhwng y nodau hyn, nod cyffredinol yr FMP yw sicrhau bod stociau'n cael eu cynaeafu'n gynaliadwy, gan fod o fudd i amrywiaeth eang o fuddiannau amgylcheddol, masnachol, hamdden a chymdeithasol ar yr un pryd.

Ydych chi'n cytuno bod y rhain yn nodau priodol ar gyfer blaenoriaethau rheoli domestig yn yr FMP Draenogiaid Môr?

Camau gweithredu tymor byr:

Mae camau gweithredu tymor byr i gyflawni'r nodau uchod wedi'u hamlinellu yn yr FMP. Gellir crynhoi'r camau gweithredu hyn fel a ganlyn:

- **Gwell cyfranogiad gan randdeiliaid**, gan gynnwys y llywodraeth yn sefydlu grŵp(iau) rheoli draenogiaid môr gyda chynrychiolaeth gytbwys o randdeiliaid, llunwyr polisïau, gwyddonwyr a rheoleiddwyr i hwyluso cyfranogiad mewn penderfyniadau rheoli
- **Ystyried pa fesurau rheoli presennol y dylid eu hadolygu**, ar y cyd â'r grŵp rheoli draenogiaid môr, i benderfynu a allai addasiadau i'r dull presennol, dulliau amgen neu fesurau ychwanegol gyd-fynd yn well â nodau'r FMP. Gallai mesurau blaenoriaeth ar gyfer ystyriaeth gynnwys:
  - Y system awdurdodi gyfredol ar gyfer draenogiaid môr, a'r cyfnod cyfeirio
  - Amseriad a hyd y tymorau caeedig
- **Dulliau rheoli addasol:** Mynd ar drywydd cyfleoedd i ddatblygu systemau rheoli mwy addasol sy'n diogelu'r stoc ac yn caniatáu i bysgotwyr fanteisio ar unrhyw gynnydd yn niferoedd y stoc
- **Gwella'r sylfaen dystiolaeth** fel sail ar gyfer gwaith rheoli yn y dyfodol, gan gynnwys casglu tystiolaeth ychwanegol ar waredu, dalfeydd hamdden, a buddion cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd pysgota draenogiaid môr i gymunedau arfordirol lleol

Ydych chi'n cytuno bod y camau hyn yn flaenoriaethau tymor byr priodol ar gyfer yr FMP Draenogiaid Môr?

Camau gweithredu tymor canolig-hir:

Dros amser, wrth i'r sylfaen dystiolaeth a phrosesau monitro effeithiolrwydd y gwaith rheoli wella, bydd y broses o roi mesurau rheoli ychwanegol ar waith yn cael ei datblygu. Mae'r FMP Draenogiaid Môr yn cynnig dull rheoli addasol ac ailadroddol lle caiff penderfyniadau rheoli eu gweithredu, eu hadolygu a'u mireinio gyda data newydd i sicrhau cynaliadwyedd hirdymor. Bydd y cyfuniad o fesurau i gyflawni hyn a sut maen nhw'n cael eu blaenoriaethu a'u rhoi mewn trefn yn datblygu wrth i'r sylfaen dystiolaeth wella, a drwy ystyried yr adnoddau sydd ar gael. Fodd bynnag, mae'r blaenoriaethau cychwynol ar gyfer y cam hwn o'r gwaith a amlinellir yn yr FMP Draenogiaid Môr yn cynnwys:

- Ystyried y canlynol:
  - Terfynau maint priodol ar gyfer y stoc draenogiaid môr (er enghraifft Maint Cyfeirio Cadwraethol Lleiaf neu faint slotiau)

- Rheoleiddio rhwydi bas ar y glannau a'r lan er mwyn penderfynu a oes angen mesurau diogelu ychwanegol i leihau'r sgil-ddalfeydd o bysgod mudol a draenogiaid môr ifanc
  - Y posibilrwydd o ailddiffinio sgil-ddalfa draenogiaid môr ar gyfer pysgotwyr rhwydi fel diffiniad o % cyfansoddiad dalfa
  - Dichonoldeb model lle mae'r holl ddraenogiaid môr sy'n cael eu dal yn cael eu glanio, ond nad yw'r elw'n cael ei gadw ar ôl gwerthu
  - Gweithredu gofyniad bod yn rhaid gwaredu draenogiaid môr bas dieisiau ar unwaith, er mwyn hwyluso gorfodaeth ar y môr ac nid dim ond wrth lanio
  - Manteision symud oddi wrth ddull is-ddalfa tuag at derfyn dalfa neu ddull cwota
  - Strategaethau cynaeafu amgen posibl ar gyfer draenogiaid môr fel Cynnyrch Economaidd Mwyaf, strategaeth stoc fawr
- Gwella'r cydweithio rhwng y Sefydliad Rheoli Morol/Awdurdodau Pysgodfeydd a Chadwraeth y Glannau ar orfodi wedi'i dargedu a chysoni pwerau i sicrhau cysondeb o ran sut mae'r ddau reoleiddiwr yn gorfodi deddfwriaeth
  - Hybu cyfranogiad mewn rhaglenni mabwysiadu cynnar Monitro Electronig o Bell lle bo'n briodol er mwyn gwella'r gwaith o gasglu data ar sgil-ddalfeydd a gwarediadau rhywogaethau sensitif
  - Gwella cydraddoldeb y sector er mwyn sicrhau bod rheoliadau'n berthnasol i bawb sy'n pysgota am ddraenogiaid môr

Ydych chi'n cytuno bod y dull hwn yn amlinellu blaenoriaethau tymor canolig-hir addas ar gyfer yr FMP Draenogiaid Môr?

Rhoi ar waith

Ar ôl ei gyhoeddi'n ffurfiol, bydd angen rhoi'r cynllun ar waith. Bydd hon yn broses cam wrth gam a bydd Defra a Llywodraeth Cymru'n gweithio'n agos gyda rhanddeiliaid i ddatblygu rhaglen weithredu fanylach, gan gynnwys amseroedd a cherrig milltir cyflawni. Byddwn yn ymgysylltu â'r holl randdeiliaid eto cyn cyflwyno unrhyw newidiadau neu fesurau newydd. Ni fydd y mesurau hyn yn cael eu cyflwyno wrth gyhoeddi'r FMP ond byddant yn cael eu rhoi ar waith drwy brosesau sy'n bodoli eisoes, fel is-ddeddfau a newidiadau i drwyddedau.

Dechrau proses aml-flwyddyn yw cyhoeddi'r FMP a bydd angen inni sicrhau bod y cynlluniau'n taro cydbwysedd rhwng adeiladu momentwm ar gyfer camau gweithredu tymor byr, a phennu cyfeiriad ar gyfer y tymor hirach y gellir ei ddatblygu ymhellach wrth i'r sylfaen dystiolaeth wella. Rhaid adolygu'r cynlluniau bob chwe blynedd o leiaf ac ymgynghorir ar unrhyw ddiwygiadau a gynigir, fel y mae'r Ddeddf yn mynnu.

Un o brif nodau Defra a Llywodraeth Cymru oedd gweithio'n agos gyda rhanddeiliaid i ddatblygu'r FMPs cyntaf hyn. Mae grwpiau sy'n cynnwys rheoleiddwyr, llywodraeth a chynrychiolwyr y diwydiant wedi bod yn rhan ganolog o'r gwaith o ddatblygu'r FMPs drafft,

ac mae Defra a Llywodraeth Cymru am i gyfranogiad rhanddeiliaid barhau ar ôl cyhoeddi. Bydd cyflawni FMPs yn llwyddiannus yn dibynnu ar y cydweithio parhaus hwn.

Sut hoffech chi fod yn rhan o'r gwaith o gyflawni'r cynllun ac o reoli'r bysgodfa draenogiaid môr yng Nghymru a Lloegr yn y dyfodol?

A oes unrhyw gysylltiadau pwysig â physgodfeydd eraill y dylem eu hystyried wrth gwblhau'r FMP hwn neu yn ystod y broses o'i roi ar waith?

Casgliad

I grynhoi, mae'r FMP Draenogiaid Môr yn disgrifio mesurau rheoli sy'n bodoli eisoes a'r wyddoniaeth a'r dystiolaeth sydd ar gael i asesu statws stociau draenogiaid môr yng Nghymru a Lloegr yn 2023, ac i bennu lefel ecsbloetiaeth gynaliadwy. Mae'r FMP yn tynnu sylw at fylchau o ran gwybodaeth a thystiolaeth er mwyn gallu sefydlu pysgodfeydd draenogiaid môr cynaliadwy. Mae'r amcanion rheoli a'r cynllun tystiolaeth ac ymchwil cysylltiedig yn arwain y rhai sy'n mynd ati i lenwi'r bylchau hynny dros amser. Nod yr ymyriadau rheoli arfaethedig yw defnyddio dull rhagofalus o reoli cynaeafu wrth i'n tystiolaeth wella. Nod yr FMP hwn ar gyfer draenogiaid môr yw arwain at newid sylweddol o ran ein symud tuag at reoli pysgodfeydd draenogiaid môr yn gynaliadwy yn yr hirdymor yn nyfroedd Cymru a Lloegr.

Asesiad Amgylcheddol Strategol

Mae'r gyfraith yn mynnu bod Defra a Llywodraeth Cymru yn ystyried effaith amgylcheddol polisïau, cynlluniau a rhaglenni. Mae Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 a Deddf yr Amgylchedd 2021 yn sefydlu fframweithiau i sicrhau bod rheoli ein hadnoddau naturiol yn gynaliadwy yn ystyriaeth graidd wrth wneud penderfyniadau; mae Deddf yr Amgylchedd yn nodi egwyddorion amgylcheddol i ddylanwadu ar y broses o lunio polisïau. Mae Rheoliadau Asesiad Amgylcheddol Strategol 2004 yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gynlluniau, rhaglenni a strategaethau cyhoeddus cymwys fod yn destun Asesiad Amgylcheddol Strategol wrth eu paratoi a chyn eu cyhoeddi os ydynt yn debygol o gael effaith sylweddol ar Safle Morol Ewropeaidd (naill ai'n gadarnhaol neu'n negyddol). Mae FMPs yn gynlluniau neu'n rhaglenni at ddibenion Rheoliadau Asesiad Amgylcheddol Strategol 2004. Daeth Defra a Llywodraeth Cymru i'r casgliad fod y polisïau arfaethedig yn yr FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr yn debygol o gael effeithiau amgylcheddol sylweddol ac, felly, cynhaliwyd Asesiad Amgylcheddol Strategol. Mae ein canlyniadau cychwynnol wedi'u cofnodi yn Adroddiad Amgylcheddol yr FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr, sydd wedi'i gynnwys yn yr ymgynghoriad cyfredol. Caiff fersiwn terfynol ei gyhoeddi ochr yn ochr â'r FMP Draenogiaid Môr, a fydd yn cael ei ddiwygio i ystyried sylwadau a/neu ragor o wybodaeth a ddarperir yn ystod yr ymgynghoriad, ac i adlewyrchu'r FMP terfynol a gyhoeddir.

Beth yw'r Adroddiad Amgylcheddol a sut cafodd ei ddatblygu

Mae'r Asesiad Amgylcheddol Strategol yn ystyried yr effeithiau amgylcheddol sylweddol tebygol yn sgil gweithredu'r polisïau a nodir yn yr FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr.

Mae'r Adroddiad Amgylcheddol yn nodi canfyddiadau'r broses hon. Mae'r adroddiad yn disgrifio cyflwr presennol yr amgylchedd (y llinell sylfaen) ac effeithiau sylweddol tebygol y polisïau arfaethedig yn yr FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr ar y llinell sylfaen. Mae'r asesiad yn nodi lle gallai'r FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr gael effaith gadarnhaol ar y llinell sylfaen, ac felly ar ein hamgylchedd morol. Lle gallai'r FMP gael effeithiau negyddol ar y llinell sylfaen, mae'r adroddiad yn awgrymu camau gweithredu posibl i liniaru a/neu i fonitro'r effeithiau hyn.

Mae Defra a Llywodraeth Cymru wedi datblygu'r Adroddiad Amgylcheddol ar gyfer yr FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr. Roedd cwmpas a lefel y manylion yn seiliedig ar ymgynghoriad cynnar â'n Cyrff Ymgynghori statudol: Natural England, Asiantaeth yr Amgylchedd, Historic England, Cyfoeth Naturiol Cymru a Cadw, ynghyd â chyngor pellach gan y Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur fel cynghorydd i Lywodraeth y DU a'r Gweinyddiaethau Datganoledig ar gadwraeth natur ledled y DU. Roeddem wedi defnyddio gwybodaeth wedi'i chyhoeddi am gyflwr yr amgylchedd ac am effaith bosibl pysgota am ddraenogiaid môr ar nodweddion amgylcheddol.

Crynodeb o Adroddiad Amgylcheddol Draenogiaid Môr

Mae Adroddiad Amgylcheddol Draenogiaid Môr wedi cael ei gynhyrchu yn unol â Rheoliadau Asesiad Amgylcheddol Strategol 2004. Cafodd y materion canlynol (o Atodlen 2 paragraff 6 Rheoliadau Asesiad Amgylcheddol Strategol 2004) eu cynnwys yn yr asesiad: Bioamrywiaeth, Ffawna, Fflora, Daeareg a gwaddodion (pridd), Dŵr, Ffactorau hinsoddol, Treftadaeth ddiwylliannol. Mae'r adroddiad hwn yn asesu effeithiau sylweddol tebygol y polisïau arfaethedig yn yr FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr ar y materion hyn.

Cynhaliwyd yr asesiad yn erbyn llinell sylfaen a oedd yn bennaf yn defnyddio tystiolaeth sy'n bodoli eisoes ar gyflwr yr amgylchedd morol a nodwyd yn [Rhan 1 o Strategaeth Forol y DU](#), a ddiweddarwyd yn 2019. Cafodd ffynonellau tystiolaeth ychwanegol eu defnyddio i sefydlu statws yr amgylchedd mewn cysylltiad â ffactorau hinsoddol a threftadaeth ddiwylliannol nad ydynt yn dod o dan Strategaeth Forol y DU. Mae effaith hanesyddol gweithgarwch pysgota ar yr amgylchedd morol wedi cael ei hystyried yn rhan o'r llinell sylfaen. Mae'r asesiad wedi cael ei gynnal gan ddefnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael i ddod i benderfyniad addas ynghylch effeithiau amgylcheddol y polisïau arfaethedig yn yr FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr.

Mae effeithiau amgylcheddol presennol pysgota draenogiaid môr mewn cysylltiad ag Ardaloedd Morol Gwarchodedig a disgrifyddion Strategaeth Forol y DU o Statws Amgylcheddol Da ar gyfer yr amgylchedd morol ehangach, a ffactorau hinsoddol wedi cael eu cydnabod a'u hystyried yn yr adroddiad hwn. Mae effeithiau amgylcheddol cadarnhaol a negyddol posibl polisïau a mesurau arfaethedig yr FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr ar eu pen eu hunain, ac ar y cyd, wedi cael eu hasesu hefyd.

Daeth ein Hasesiad Amgylcheddol Strategol i'r casgliad fod y dystiolaeth sy'n bodoli eisoes yn dangos bod y bysgodfa draenogiaid môr yn effeithio ar yr amgylchedd morol yn bennaf drwy sgil-ddalfeydd o famaliaid y môr, adar y môr, a physgod. Caiff effaith pysgota draenogiaid môr mewn Ardaloedd Morol Gwarchodedig ei rheoli yn y parth 0-12nm yn nyfroedd Lloegr ac mae'n cael ei hasesu yn nyfroedd Cymru. Mae'r gwaith o reoli mewn Ardaloedd Morol Gwarchodedig y tu hwnt i'r terfyn 12nm wrthi'n cael ei ddatblygu yn

Lloegr. Mae angen gwneud rhagor o waith i leihau effaith pysgota draenogiaid môr y tu hwnt i Ardaloedd Morol Gwarchoddedig er mwyn sicrhau bod modd cyflawni targedau Statws Amgylcheddol Da ar gyfer cyfanrwydd gwely'r môr (D6). Nodwyd hefyd bod cyfraniad pysgota draenogiaid môr i faterion sy'n ymwneud â'r newid yn yr hinsawdd a threftadaeth ddiwylliannol yn effaith bosibl. Mae'r FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr wedi ystyried yr effeithiau hyn ac mae'n nodi cynigion i fonitro a, lle bo angen, cyflwyno mesurau lliniaru i fynd i'r afael â'r effeithiau hyn.

Bydd effeithiau amgylcheddol rhoi polisïau a mesurau'r FMP Draenogiaid Môr ar waith yn cael eu monitro i nodi effeithiau niweidiol annisgwyl yn gynnar, gan sicrhau bod modd cymryd camau cywiro priodol.

A oes unrhyw dystiolaeth ychwanegol y gallem ei hystyried i lywio ein llinell sylfaen amgylcheddol?

A oes unrhyw effeithiau cadarnhaol neu negyddol eraill yn gysylltiedig â pholisïau a chamau gweithredu'r FMP drafft ar gyfer Draenogiaid Môr y gallem eu hystyried?

Oes gennych unrhyw sylwadau ar y camau gweithredu arfaethedig a nodir yn yr Adroddiad Amgylcheddol i fonitro a/neu liniaru unrhyw effeithiau sylweddol (negyddol) tebygol yr FMPs ar yr amgylchedd?

Oes gennych unrhyw sylwadau ychwanegol mewn cysylltiad â'r Adroddiad Amgylcheddol nad ydych wedi gallu eu darparu mewn ymateb i'r cwestiynau blaenorol?

Asesiadau Effaith Rheoleiddiol

Mae'r FMP Draenogiaid Môr yn gynllun ar y cyd â Llywodraeth Cymru. Mae'r gwaith o reoli pysgodfeydd wedi'i ddatganoli a bydd awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol priodol yn bwrw ymlaen â'r gwaith o weithredu mesurau penodol fel y bo'n briodol. Bydd unrhyw asesiad o effeithiau mesurau penodol hefyd yn cael ei gwblhau gan yr awdurdod pysgodfeydd cenedlaethol perthnasol, yn unol â phrosesau asesu unigol pob awdurdod.

Cymru

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn darparu fframwaith ar gyfer dull Llywodraeth Cymru o asesu effaith o fewn y saith nod llesiant a'r pum ffordd o weithio.

Bydd Llywodraeth Cymru yn cynnal unrhyw asesiadau effaith angenrheidiol cyn i unrhyw fesurau gael eu rhoi ar waith. Bydd Asesiad Effaith Integredig yn cael ei gynnal i alluogi Llywodraeth Cymru i gynnal asesiad cynhwysfawr o effaith unrhyw newidiadau o ran rheoli, gyda'r bwriad o sicrhau'r llesiant economaidd, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol gorau posibl, nid yn unig ar gyfer y presennol, ond ar gyfer y tymor hir. Mae Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 hefyd yn nodi blaenoriaethau cenedlaethol y mae'n rhaid eu hystyried fel rhan o broses yr Asesiad Effaith Integredig wrth lunio polisi newydd.

Os bydd mesurau newydd yn arwain at gyflwyno is-ddeddfwriaeth, bydd Llywodraeth Cymru yn sicrhau y cydymffurfir â gofynion [Cod Asesiad Effaith Rheoleiddiol Gweinidogion Cymru ar gyfer Is-ddeddfwriaeth](#) pan fyddant yn cael eu rhoi ar waith.

Lloegr

Rydym yn cydnabod ein hymrwymiad i gydbwysu agweddau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol pysgodfeydd cynaliadwy, ac rydym wedi ystyried canllawiau'r [Fframwaith Rheoleiddio Gwell](#) a'r egwyddorion rheoleiddio gwell o ran tystiolaeth gadarn, tryloywder a chymesuredd wrth baratoi FMPs. Mae Defra yn cynnal asesiadau effaith rheoleiddiol i asesu effeithiau economaidd FMPs ar fusnesau a'r sector pysgota.

At ddibenion ymgynghoriad yr FMP Draenogiaid Môr, rydym wedi drafftio asesiad de minimis sy'n amlinellu ein rhesymeg a'n dull gweithredu ar gyfer asesu effaith bosibl y cynllun ar fusnesau. Mae'r asesiad hwn yn ddogfen ategol i'r ymgynghoriad presennol.

Er bod yr FMP Draenogiaid Môr yn nodi mesurau y gellid eu cyflwyno ar ôl yr ymgynghori, bydd y mesurau arfaethedig hyn yn cael eu datblygu ymhellach ac nid oes ganddynt ddigon o fanylion ar hyn o bryd ar gyfer unrhyw ddadansoddiad economaidd. Gallai'r mesurau arfaethedig hyn fod yn rheoleiddiol neu'n ddadreoleiddiol gydag effeithiau cadarnhaol neu negyddol ar fusnesau, felly nid yw'n bosibl amcangyfrif yr effeithiau economaidd ar hyn o bryd.

Pan fydd mesurau unigol yn cael eu rhoi ar waith yn benodol, bydd effeithiau'r mecanwaith statudol neu anstatudol a ddefnyddir i'w rhoi ar waith yn cael eu hasesu'n briodol.

Sut mae ymateb i'r ymgynghori hwn

Bydd yr ymgynghoriad yn cael ei gynnal yn bennaf drwy borth ar-lein Citizen Space. Fodd bynnag, byddwn yn derbyn ymatebion drwy e-bost a chopïau caled gan y rhai nad ydynt yn gallu cael mynediad at yr arolwg ar-lein. Mae ffurflen ymateb i'w defnyddio ar gyfer ymatebion e-bost a chopi caled wedi'i chynnwys yn Atodiad 1 y ddogfen hon, ac fel dogfen gysylltiedig ar wefan Citizen Space.

Mae cwestiynau'r ymgynghoriad yn goch drwy'r ddogfen hon. Maen nhw ar y ffurflen ymateb a phorth Citizen Space hefyd. Darperir lle ar gyfer sylwadau cyffredinol hefyd.

Gellir gwneud cais am fersiynau o'r ddogfen hon mewn print bras a Braille.

Hyd yr ymgynghoriad

Bydd yr ymgynghoriad yn dechrau ar 17 Gorffennaf 2023 a bydd yn dod i ben ar 1 Hydref 2023. Y dyddiad cau ar gyfer derbyn ymatebion yw 23:59 ar 1 Hydref 2023.

Ymatebion

Gellir cyflwyno ymatebion yn y ffyrdd canlynol:

- Cyflwyno drwy borth ar-lein Citizen Space [Bass FMP Citizen Space porth ar-lein](#):
- Anfon dros e-bost i: FMPconsultations@defra.gov.uk
- Anfon drwy'r post at:

Consultation - Bass FMP
FMP team – Marine and Fisheries

Seacole Building, 2 Marsham St
London
SW1P 4DF

Ar ddiwedd y cyfnod ymgynghori, byddwn yn crynhoi'r ymatebion ac yn rhoi'r crynodeb ar wefan Llywodraeth y DU.

Gwybodaeth am Gyfrinachedd a Diogelu Data

Bydd crynodeb o'r ymatebion i'r ymgynghoriad hwn yn cael ei gyhoeddi ar wefannau Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yn: lyw.cymru/ymgyngoriadau a gov.uk/defra. Bydd atodiad i'r crynodeb o'r ymgynghoriad yn rhestru'r holl sefydliadau a ymatebodd ond ni fydd yn cynnwys enwau personol, cyfeiriadau na manylion cyswllt eraill.

Gall Defra a Llywodraeth Cymru gyhoeddi cynnwys eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn er mwyn sicrhau ei fod ar gael i'r cyhoedd heb eich enw personol na'ch manylion cyswllt preifat (er enghraifft cyfeiriad cartref, cyfeiriad e-bost, ac ati).

Os byddwch yn ateb 'Ydw' i'r cwestiwn sy'n gofyn a hoffech i unrhyw ran o'ch ymateb gael ei gadw'n gyfrinachol, gofynnir i chi nodi'n glir pa wybodaeth yr hoffech ei chadw'n gyfrinachol ac egluro eich rhesymau dros gyfrinachedd. Y rheswm am hyn yw y gallai gwybodaeth mewn ymateb i'r ymgynghoriad hwn gael ei rhyddhau i'r cyhoedd neu i bartïon eraill yn unol â'r ddeddfwriaeth ar fynediad at wybodaeth (yn bennaf, [Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004](#), [Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000](#), y [Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data a Deddf Diogelu Data 2018](#)). Mae gennym ymrwymadau, yn bennaf o dan y Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol, Deddf Rhyddid Gwybodaeth a Deddf Diogelu Data, i ddatgelu gwybodaeth i dderbynyddion neu i'r cyhoedd mewn amgylchiadau penodol. Oherwydd hyn, byddai eich esboniad am ofyn am gyfrinachedd ar gyfer eich ymateb cyfan neu ran ohono yn ein helpu i gydbwyso'r ymrwymadau hyn ar gyfer datgelu yn erbyn unrhyw ymrwymiad o ran cyfrinachedd. Os byddwn yn cael cais i gadw'r wybodaeth a ddarparwyd gennych yn eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn yn gyfrinachol, byddwn yn rhoi ystyriaeth lawn i'ch rhesymau dros ofyn am gyfrinachedd yn eich ymateb ond ni allwn sicrhau y gellir cadw cyfrinachedd ym mhob sefyllfa.

Os byddwch yn ateb 'Nac ydw' i'r cwestiwn sy'n gofyn a hoffech i unrhyw ran o'ch ymateb gael ei gadw'n gyfrinachol, byddwn yn gallu rhyddhau cynnwys eich ymateb i'r cyhoedd ond ni fydd eich enw personol na'ch manylion cyswllt preifat ar gael yn gyhoeddus.

Efallai y bydd adegau pan fydd Defra a Llywodraeth Cymru yn rhannu'r wybodaeth rydych chi'n ei darparu mewn ymateb i'r ymgynghoriad, gan gynnwys unrhyw ddata personol, â dadansoddwyr allanol. Mae hyn at ddibenion dadansoddi'r ymatebion i'r ymgynghoriad a darparu adroddiad ar y crynodeb o'r ymatebion yn unig.

Cynhelir yr ymgynghoriad hwn yn unol ag "Egwyddorion Ymgynghori" Swyddfa'r Cabinet a gellir gweld y rhain yn: <https://www.gov.uk/government/publications/consultation-principles-guidance>.

Mae ein hysbysiad preifatrwydd yn cael ei lwytho i fyny fel dogfen gysylltiedig ochr yn ochr â'n dogfen ymgynghori.

Neu e-bostio: consultation.coordinator@defra.gov.uk

Cwestiynau'r Ymgynghoriad

Mae gan Defra a Llywodraeth Cymru ofyniad statudol i geisio barn y cyhoedd ar wahân ar yr FMP drafft a'i Adroddiad Amgylchedd cysylltiedig.

Mae pedair rhan i arolwg yr ymgynghoriad:

1. Manylion personol a chyfrinachedd (gofynnol)
2. Cwestiynau am Gynllun Rheoli Pysgodfa Draenogiaid Môr
3. Cwestiynau am Adroddiad Amgylcheddol Cynllun Rheoli Pysgodfa Draenogiaid Môr
4. Adborth ymgynghoreion ar yr Arolwg Ar-lein (gofynnol)

Chi sy'n dewis pa gwestiynau i'w hateb. Fodd bynnag, rhaid i bob ymatebydd lenwi'r adrannau 'Adborth gan yr Ymgynghorai ar yr Arolwg Ar-lein' a 'manylion personol a chyfrinachedd' cyn gallu cyflwyno eich ymateb i'r arolwg ar-lein.

Os oes gennych chi fuddiant gweithredol yn y ddwy ddogfen, mae Defra a Llywodraeth Cymru yn eich annog i lenwi rhannau 2 a 3 yn llawn.

Ymholiadau

Os ydych am gyflwyno ymateb i'r ymgynghoriad, cysylltwch â:

FMPconsultations@defra.gov.uk

Os oes gennych unrhyw ymholiadau cyffredinol, cysylltwch â: FMPs@defra.gov.uk

Mae'r Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd ar gael yma: [Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd - GOV.UK \(www.gov.uk\)](http://www.gov.uk)

Mae'r Ddeddf ar gael yma: [Deddf Pysgodfeydd 2020 \(legislation.gov.uk\)](http://legislation.gov.uk)